

Stašsko

2026

■ Stachy ■ Jaroškov ■ Šebestov ■ Úbislav ■ Jáchymov ■ Krousov ■ Chalupy ■ Michalov
■ Kůsov ■ Říhov ■ Lesní Chalupy ■ Zadov ■ Jirkalov ■ Bláhov ■ Churáňov ■ Vyšehrad

Vydává Obec Stachy ve spolupráci se Základní, základní uměleckou a mateřskou školou Stachy

Aljaška a Yukon
Cestovatel
a fotograf Miloslav
Martan

„Navštívíme“ nejen
národní park Denali
s nejvyšší horou
severní Ameriky,
ale mnohé další
krásné parky,
rezervace i jiné
přírodní scenérie

Obecní sál STACHY STACHY
19:00
10.04. 2026 Vstupné dobrovolné

Pozvánka na cestovatelskou přednášku Miloslava Martana

10. dubna budeme mít jedinečnou možnost přenést se do daleké Aljašky a Yukonu, a to prostřednictvím vyprávění cestovatele a fotografa Miloslava Martana.

Martan, rodák ze Šumavy a zkušený průvodce po nejodlehlejších koutech světa, nás zavede do země ledovců, nekonečných lesů, divokých řek a fascinující severské přírody. Čeká nás poutavé vyprávění doplněné působivými fotografiemi a autentickými zážitky z míst, kde příroda stále vládne nad člověkem.

Miloslav Martan je známý svou schopností propojit osobní příběhy s hlubokou znalostí krajiny, kterou navštěvuje, a jeho přednášky patří dlouhodobě k velmi oblíbeným.

Přednáška proběhne
10. 4. 2026 od 19:00
v Obecním sále Stachy.

Předprodej vstupenek je možný
v obecní knihovně.

Ceník inzerce STAŠSKO

Ceník platný od 1. 1. 2026. Nejsme plátcí DPH.

190 x 265 mm (celá strana na výšku)	2000,- Kč	Barevně
190 x 130 mm (polovina strany na šířku)	1000,- Kč	Barevně
90 x 130 mm (čtvrtina strany na výšku)	500,- Kč	Barevně
90 x 63 mm (osmina strany na šířku)	250,- Kč	Barevně
řádková inzerce	150,- Kč	Barevně

Chcete mít přehled o dění v knihovně i o kulturních akcích v naší obci?

Sledujte nás na Facebooku, navštivte naše webové stránky, prohlédněte si vývěsní tabule nebo se zastavte osobně v knihovně. Rádi vám poskytneme všechny dostupné informace.

Stašsko

Občasník

Vydává: Obec Stachy

Redakční rada: Klara Nováková, Lucie Klímová, Jana Brabcová

Elektronická verze: www.stachy.net

Uzávěrka příštího čísla 31. 5. 2026

Příspěvky posílejte na: e-mail knihovna@stachy.net

Výtisk zdarma

Redakční rada nenese odpovědnost za obsah zveřejněných článků. Vyhrazuje si právo na jejich jazykovou úpravu, krácení a výběr doprovodných fotografií. Prosíme autory, aby zasílali více fotografií, aby bylo možné vybrat ty nejvhodnější. Texty zasílejte ve formátu Word (.docx), fotografie k článkům zasílejte samostatně jako přílohy e-mailu, nikoli vložené do dokumentu. Minimální velikost fotografie musí být alespoň 300 kB. Fotky vytvořené mobilním telefonem zasílejte přímo z galerie mobilu na e-mail, nikoli přes Whats App, FB...

Děkujeme za pochopení a spolupráci.

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, milí čtenáři,

dovolte mi u příležitosti tohoto vydání Stašska, spolu se srdečným pozdravem a pozváním na kulturní, společenské či sportovní akce, o kterých jste informováni na dalších stránkách, alespoň stručně představit záměry obce na další období.

V nejbližší době bude využito získaných prostředků dotace ve výši 85 % celkových nákladů ze SFŽP ČR na opravu havarijního stavu mostu v Bláhově.

Dále, po odkoupení budovy č.p. 342 s přilehlými pozemky od České pošty, s.p. a zahájení provozu pošty Partner, bude započato s postupnými dispozičními a stavebními úpravami vnitřních prostor, aby mohlo vzniknout dalších až osm bytových jednotek, o velikosti garsoniéry, byty 2 + kk a 3 + kk, včetně úpravy provozovny pošty na velikost odpovídající součas-

ným potřebám. Zároveň bude provedeno potřebné zateplení půdního prostoru s opravou částí střešního pláště, aby došlo k úsporám energií na vytápění.

Současně proběhl návrh architektonické studie v lokalitě poblíž bytové zástavby Sídliště pro přípravu další fáze zadání projektové dokumentace na výstavbu dvou domů s dispozičním řešením čtyř nájemních bytů.

V oblasti správy infrastruktury bude požádáno o dotaci z krajských podpůrných fondů na potřebnou rekonstrukci vodovodního a kanalizačního řadu v části Zemanov.

Otázka nového objektu víceúčelového zařízení na fotbalovém hřišti je v současné době konzultována u stavební společnosti dodávající stavby formou modulového konstrukčního systému, aby v případě takového řešení mohly být porovnány celkové finanční náklady s efektem výrazného zkrácení doby realizace stavby. S ohledem na ekonomickou a finanční analýzu způsobu výstavby bude rozhodnuto o zadání projektové dokumentace pro povolení a realizaci stavby, včetně zajištění stavebního povolení.

Většina z nás ví, že žádný stavební záměr nevzniká snadno, a to nejen díky náročné administraci, ale také

hledáním optimálního způsobu financování. Proto se v některých případech mnohdy jedná o dlouhodobý horizont příprav, jejichž podmínky nemusí vždy odpovídat momentálním potřebám obce. Současně je zřejmé, že se nemusí každý záměr setkat s pochopením všech, ale přesto věřím, že si z uskutečněných i z plánovaných akcí každý může najít něco prospěšného pro sebe i pro rozvoj naší obce.

Na závěr mého krátkého vstupu bych vám všem rád popřál příjemné prožití blížících se velikonočních svátků a pohodové jarní období.

Petr Lampa, starosta obce

Krásné Velikonoce

Setkání s Bohem

Nedávno jsem četl malé vyprávění, se kterým se můžeme setkat v různé podobě, ale poselství bývá stejné. Byla jedna zbožná žena, která měla živý sen. V něm k ní přišel sám Pánbůh a sdělil jí, že příští den ji navštíví. Protože to byla opravdu zbožná osoba, snu uvěřila. Sotva se probudila, začala uklízet a vařit, aby se přichystala na tak vzácnou návštěvu. Tu náhle někdo klepe na dveře. „To je jistě On“, říká si žena a běží otevřít. Venku ale stojí nějaký žebrák a prosí o něco k snědku. „Nezdržuj, čekám vzácnou návštěvu“, odbyla ho. Za nějaký čas zase klepání, ale venku je sousedka, že prý potřebuje něco půjčit. „Nemůžu, čekám Pánaboha.“ To už je poledne a On nikde. K večeru tluče na dveře poutník, prý hledá nocleh. „Ani nápad, tady není místo.“ Přichází noc a Pánbůh nikde. Zbožná žena jde zklamaně spát. Ve snu se jí opět

zjevil Pánbůh. „Proč jsi nepřišel, jak jsi slíbil?“, vyčítá mu žena. „Třikrát jsem klepal u dveří a pokaždé jsi mě vyhnala“, odpověděl Pánbůh. Poučení je zřejmé.

V evangeliu sv. Matouše čteme Ježíšova slova: „Měl jsem hlad a dali /nedali/ jste mi najíst, měl jsem žízeň a dali /nedali/ jste mi napít, byl jsem nahý a oblékli /neoblékli/ jste mě, byl jsem na cestě a ujali /neujali/ jste se mě... Cokoli jste udělali /neudělali/ pro jednoho z těchto mých nejmenších, pro mě jste udělali /neudělali/“

Mt 25, 31–46

Jsou to jistě moudrá a poučná slova a přiznám se, docela dobře se o tom káže. Jenže se nemá jenom kázat, ale také podle toho jednat. Byla neděle odpoledne a náhle telefon: „Pane faráři, přistěhovali jsme se ne-

daleko od Vimperka a potřebujeme matrace na postel, jinak nemáme na čem spát.“ Moc radosti mi to neudělalo, ale budiž: „Nějaké starší matrace tady mám, tak si pro ně přijďte.“ My ale nemáme jak, budte tak hodný a dovezte je nám.“ Přiznám se, že jsem moc nadšený nebyl a vůbec se mi nechtělo. Ale nakonec jsme to zvládli. Ono se totiž o pomoci a konání dobrých skutků snáze hovoří, než koná.

Prožíváme postní dobu a to je taková výzva, abychom o dobrou nejen hovořili, ale také jednali. Není to vždy snadné, nenechme se ale odradit. Co když je to zrovna sám Pánbůh, který stojí u dveří a prosí o pomoc? Možná někdy narazíme a lidé nás zklamou, ale On nám to jednou připočte k dobremu, protože u Něho se nic neztratí.

P. Jaromír Stehlík,
farář

Přehled bohoslužeb a mší v období Velikonoc

	neděle 29. 3. KVĚTNÁ NEDĚLE	čtvrtek 2. 4. ZELENÝ ČTVRTEK	pátek 3. 4. VELKÝ PÁTEK	sobota 4. 4. BÍLÁ SOBOTA	neděle 5. 4. NEDĚLE VELIKONOČNÍ	pondělí 6. 4. PONDĚLÍ VELIKONOČNÍ
Zdíkovce	8:30				8:30	
Stachy	9:45	18:00	18:00	20:00	9:45	
Zdíkov						8:30

Dětské mše na Vimpersku

Ráda bych Vám představila tradici dětských mší, které se na Vimpersku zrodily z iniciativy manželů Báry a Jendy Markových pod záštitou o. Jaromíra Stehlíka a probíhají pravidelně již čtvrtým rokem.

Poprvé se mše svatá orientovaná na nejmenší účastníky bohoslužeb uskutečnila v adventním čase roku 2022 v kostele Navštívení Panny Marie ve Vimperku. Postupně vykrytalizoval zájem rodin strávit po mši ještě společný čas v rámci neformálního setkání – slavit spolu jinak řečeno tzv. agapé (společné stolování).

Z tohoto důvodu se dětské mše začaly konat pravidelně jednou za měsíc v neděli dopoledne s možností následného setkání s drobným pohoštěním z vlastních zásob. Aby nebyly jednotlivé farnosti vimperského vikariátu ochuzeny o nevšední zkušenost kostela plného dětí všeho věku, probíhají tyto bohoslužby každý měsíc v jiném místě. Takto jsme opakovaně zavítali např. do Vimperka, Vacova, Svaté Máří, Šu-

mavských Hoštic, Zdíkovce a v neposlední řadě i na Stachy, kde se v rámci jedné z dětských mší konalo i první svaté přijímání.

Od klasické nedělní bohoslužby se dětská mše liší mírou aktivního zapojení dětí, ať už se jedná o přinášení obětí, darů, ministrování, čtení přímluv či hudební doprovod v provedení dětské scholy pod taktovkou muzikantky Elišky Bejčkové. Katecheze, tedy výklad evangelia, které následují po kázání, pro děti pravidelně připravuje Jenda Marek.

Celková atmosféra bohoslužeb je radostná a vstřícná k životu dětí.

Následné agapé je pro dospělé prostorem k rozhovorům, pro děti pak příležitostí dovádět s vrstevníky. Když počasí a možnosti dané obce dovolí, probíhá agapé venku, např. s opékáním buřtů, hrou fotbalu či

pouštěním draků. V zimních měsících se scházíme v obecních sálech, za což patří naše poděkování vedení tamních obcí.

Pokud byste rádi zavítali na některou z dětských mší, jste srdečně zváni (nejen s dětmi) na Květnou neděli 29. 3. do kostela svaté Máří Magdaleny ve Svaté Maří, kde za doprovodu dětské scholy proběhnou i velikonoční pašije.

Pozvánky na další dětské bohoslužby naleznete vylepeny na vývěskách jednotlivých kostelů, nebo také na webových stránkách farnosti Vimperk (<https://farnostvimperk.cz> v sekci Program bohoslužeb).

Těšíme se na Vás!

Marie Šebková

Papežská misijní díla na Staších a v okolí

Dovolují si touto formou poděkovat všem, kteří nějakým způsobem (finančními dary, modlitbou, propagací) v uplynulých dvou letech, tj. v roce 2024 a 2025, podpořili aktivity Papežských misijních děl (PMD), konkrétně jejich projektů na pomoc dětem z rozvojových či chudých států světa.

Náš stánek s bannerem PMD jste mohli v uplynulých dvou letech znamenat např. na stašské pouti či na adventních trzích při rozsvěcení vánočního stromu ve Stachách, dále při několika nedělních bohoslužbách v kostele Navštívení Panny Marie tamtéž a v neposlední řadě při Misijních nedělích ve Svaté Máří a Šumavských Hořticích nebo také při prosincové dětské mši v kostele svatého Mikuláše v Kašperských

Horách. Štědrí dárci si za dobrovolný příspěvek domů odnesli dětské knihy, tiskoviny a propagační předměty s misijní tematikou nebo také výbornou fair trade kávu Agapé.

Označení „štědrí dárci“ je v tomto případě zcela na místě, protože celková vybraná částka ze Stach a zmíněných okolních obcí činila za roky 2024 a 2025 v součtu 34 882 Kč a byla zaslána na účely PMD.

Všem dobrodincům a podpo-

rovatelům vyřizujeme jménem národního ředitele PMD – Diac. Leoše Halbrštáta – i svým ještě jednou upřímné díky.

missio.cz
Papežská misijní díla
Více viz www.missio.cz

Marie Šebková s rodinou

Masopust začínal na „Hrbu“

Slovo masopust nijak nesouvisí se slovem půst, je z něj odvozováno jen skrze lidovou etymologii. Masopustní průvod se začal stávat tradicí podle kronikářských záznamů, když český král Vladislav II. pozval všechny měšťany a slavil s nimi po tři dny. Postupně se tradice rozšířila do celé Evropy a v českých zemích našla své pevné, dodnes přetrvávající místo.

Letošní masopustní den 14. února 2026 nepatřil mezi dny slunečné. Zatažená obloha, jemně pršelo, občas poletoval sníh a také všude byla hustá mlha, dá se říci sychravý

den. Kolem deváté hodiny jsme sešli – přátelé, Horní Králováci u vicehejtmana pana Sovy na chalupě v Bláhově pod lesním vrchem, který se jmenuje „Hrb“, abychom společně přivítali masopustní průvod maskar z Michalova. Masopust tak vlastně na „Hrbu“ začínal. Občerstvení bylo připraveno, jídlo a pití, všeho dost. Pán domu pronesl slavnostní přivítání, nejprve však březovým koštětem začal vymetal zimu, což mnozí nepochopili. Proč zametá dvůr, to měl přece udělat už dříve. Zvyk je zvyk, musí se dodržovat. Pak vyzval hosti-

tel přítomné k pohoštění: „Jezte, pijte, veselte se!“ Znamý šumavský harmonikář pan Radek Mráček zvesela vyhrával písničku „Proč ta sova tolik houkala“, tančilo se a zpívalo, pan doktor se sestřičkou, pořádnou siláčkou, která s lehkostí pířka nadzvedla statného pána domu, srdíčko a tlak měřil. Báječná nálada, hezké, vtipné masky. Bylo jich do počtu 28. Po hodině veselí jsme se rozloučili a masopustní průvod šel dále do dalších osad Stašska, kde veselí pokračovalo.

Milli Hojdekrová – Horní královačka

Z dění na základní škole

Druhé pololetí je téměř v polovině a co je nového? V době konání zimních olympijských her čtvrtáci vyrazili na Olympijský festival do Českých Budějovic, žáci ve škole se mohli zapojit do olympijské stezky, jejímž cílem bylo dozvědět se něco nového o olympiádě a zasoutěžit si o ceny. Vybraní žáci se zúčastnili běžeckých a snowboardových závodů. Proběhly olympiády v anglickém jazyce a zeměpisu, dále matematicko-fyzikální soutěž – do těchto soutěží se zapojili žáci druhého stupně. Přírodovědný kroužek vyrazil do Českých Budějovic na výstavu Megabrouci. Všechny třídy absolvovaly rozmanité preventivní programy zaměřené především na podporu zdravého životního stylu a dobrých mezilidských vztahů. Škola se zapojila do celorepublikové studie zabývající se nemocemi zažívacího ústrojí u dětí. Studii realizuje FN Motol a Homolka, v rámci studie uspořádali lékaři pro třetáky tematicky zaměřenou besedu. Devátáci finišují s přípravami na přijímačky, po nich vyrazí letecky na čtyři dny do Londýna. A nyní se chystáme oslavit velikonoční svátky!

Certifikované programy v ZŠ a MŠ Stachy

V základní a mateřské škole již delší čas působí Renata Stropnická, která se ve své praxi (kromě práce asistentky pedagoga) zaměřuje na práci s dětmi se specifickými poruchami učení, na podporu jejich jazykového rozvoje i celkové školní připravenosti. Věnuje se primární logopedické prevenci a jako logopedická asistentka spolupracuje se Speciálně pedagogickým centrem v Prachaticích. Svoji činností pomáhá vytvářet bezpečné a podnětné prostředí, kde mohou děti růst, objevovat a naplno rozvíjet svůj jedinečný potenciál.

Využívané programy a metody

Mezinárodní metoda FIE vznikla díky izraelskému psychologovi Reuvenu Feuersteinovi. Jejím cílem je pomáhat dětem rozvíjet způsob přemýšlení, učení a řešení úkolů – tedy schopnosti, které souvisejí s inteligencí. Feuerstein svým výzkumem ukázal, že tyto dovednosti se dají cíleně trénovat a zlepšovat. Při práci

se zaměřuje na několik klíčových oblastí, které rozvíjejí různé schopnosti dítěte – rozvoj logického myšlení, schopnost hledat souvislosti, plánování a strategie řešení, rozvoj vyjadřování a argumentace, sebekontrola a vytrvalost.

Metoda ELKONIN rozvíjí fonemické uvědomování, usnadňuje nácvik čtení a psaní, působí preventivně proti poruchám učení, respektuje vývoj dítěte, aktivizuje dítě, podporuje jazykové myšlení a koncentraci. Je vhodná pro heterogenní kolektiv, dobře využitelná je v prevenci i reedukaci, snižuje mechanické memorování, posiluje jistotu dítěte při vstupu do školy.

Cílem programu MAXÍK není reedukace projevů, ale změna podmínek, za kterých může dítě podávat lepší výkon. Program je určený pro děti předškolního věku, ale také pro žáky 1. a 2. třídy základní školy, které mají potíže při čtení a psaní. Celý program je koncipován tak, aby byla rovnoměrně posilována oblast mo-

torická, grafomotorická i percepční. Při jednotlivých činnostech je důležitý řád, režim a důslednost při plnění úkolů. Je sestaven do několika bloků následovně:

1. část je zaměřena na oblast motoriky,
2. část obsahuje nácvik grafomotorických dovedností,
3. část je věnována činnostem percepčního rozvoje.

Primární logopedická prevence je soubor aktivit, které podporují správný vývoj řeči u všech dětí ještě dříve, než se objeví nějaké komunikační nebo řečové obtíže. Je určena všem dětem jako prevence řečových obtíží, probíhá hlavně v mateřské škole a na začátku základní školy. Podporuje přirozený rozvoj řeči, komunikace a sluchového vnímání.

Rozvíjí slovní zásobu, vyjadřování a správnou výslovnost hravou formou. Zahrnuje dechová, artikulační i motorická cvičení důležitá pro vývoj řeči.

ZŠ Stachy

Druhé pololetí v Základní umělecké škole Stachy

Nové pololetí v naší základní umělecké škole se nese ve znamení třídních koncertů a příprav na nadcházející akce, jako je zapojení do projektu ZUŠ Open, absolventské koncerty či vernisáž a následná výstava žáků výtvarného oboru, která bude probíhat v Obecním sále Stachy. Čeká nás také výjezdní koncert do Vlachova Březí, který se těší oblibě a jsem moc ráda, že opět pokračujeme v tradici spolupráce mezi našimi „ZUŠkami“.

Dalším mezníkem, jež je pro naši školu velmi důležitý, je zápis nových žáků pro školní rok 2026/2027. Opět bude probíhat do všech vyučovaných uměleckých oborů. V loňském roce se těšil vysoké návštěvnosti a my jsme v září mohli otevřít s naplněnou kapacitou. Pevně doufám, že zájem o umělecké vzdělávání mezi dětmi neuhasl a my budeme moci uvítat nové hudebníky, výtvarníky či divadelníky. Zápis do ZUŠ bude probíhat v měsíci květnu, od úterý 12. 5. do čtvrtka 14. 5. 2026, v hlavní budově na Stachách i na pobočce ve Zdíkově.

Závěr roku bude patřit našim absolventům, kteří se s publikem rozloučí na koncertech v průběhu května, června, a výtvarníci se představí se svými díly na vernisáži ve středu 3. 6. od 17 hodin.

Srdečně Vás zveme na všechny pořádané akce a budeme se těšit na Vaši návštěvu.

*Za kolektiv ZUŠ
Eva Hadravová*

Třídní koncerty březen 2026

02. 03. od 17,00 hodin
Eliška Bejčková – klavír, klávesy

12. 03. od 16,30 hodin
Eva Hadravová – zobcová flétna, trubka, trombon
Pavla Hubáčková – zpěv

18. 03. od 16,30 hodin
Hedvika Vavříková – housle

19. 03. od 17,00 hodin
Olga Bončková – housle, akordeon
Helena Szpuková – kytara, violoncello

27. 03. od 17,00 hodin
Michal Střeleček – klavír, klávesy

31. 03. od 17,00 hodin
Monika Turková – příčná, zobcová flétna

ZÁPIS DO ZUŠ STACHY

pro školní rok 2026 / 2027
bude probíhat do oborů

hudební ÚT 12. 5. 14:00 – 17:00
ST 13. 5. 14:00 – 17:00
Zdíkov ČT 14. 5. 14:00 – 17:00

- přijímáme uchazeče ve věku od 6 let (předškoláky) do hudební přípravy
- vyučujeme hru na hudební nástroje: klavír, klávesy, zobcová flétna, příčná flétna, klarinet, saxofon, české dudy, klasická i elektrická kytara, housle, violoncello, trubku, lesní roh i bicí nástroje
- vyučujeme také sólový zpěv

výtvarný
ÚT 12. 5. 16:00 – 16:45 Stachy
• přijímáme uchazeče ve věku od 5 let

literárně dramatický
PO 18. 5. 16:00 – 16:30 Stachy
• přijímáme zájemce ve věku 11 – 15 let

Online přihlášky na webových stránkách školy –
www.skolastachy.cz

PRÍMĚSTSKÉ TÁBORY ZŠ STACHY 2026

- Cyklistický**
(13.7. - 17.7. 2026)
- Turisticko-poznávací**
(20.7. - 24.7. 2026)
- Kuchařský kurz**
(3.8. - 7.8. 2026)

Bližší informace a přihlášky brzy k dispozici

Šumavsko pro tuláky: Ze Zdíkova přes Churáňov až na Stachy. Rozjeďte to z kopce do kopce a poznejte Šumavsko jinak

Dovolují si touto formou poděkovat všem, kteří nějakým způsobem (finančními dary, modlitbou, propagací) v uplynulých dvou letech, tj. v roce 2024 a 2025, podpořili aktivity Papežských misijních děl (PMD), konkrétně jejich projektů na pomoc dětem z rozvojových či chudých států světa.

Šumavsko pro tuláky je produkt cestovního ruchu, který nabízí putování krajinou bez spěchu, po méně frekventovaných cestách a s důrazem na příběhy míst, lidí i staveb. Jednou z doporučených tras je i výlet ze Zdíkova přes Churáňov až do Stach – poctivých 45 kilometrů šumavské krajiny, kde se střídají kopce, horské pláně, staré vsi i zapomenuté památky.

Trasa začíná ve Zdíkově, obci s první písemnou zmínkou z roku 1318. Dominantou je zdejší zámek, původně tvrz rodu Malovců z Chýnova, později renesančně přestavěný a v 19. století novogoticky upravený za Thun-Hohensteinů. Dnes slouží k ubytování i stravování a příjemným místem k zastavení je také obnovený zámecký park. Za pozornost stojí i kostel sv. Ludmily z roku 1922.

Ze Zdíkova cesta pokračuje do Albrechtce, lidově zvaného Kočičov. Rozptýlená osada podél Adámkova potoka působí nenápadně, ale právě zde si člověk začne naplno uvědomovat klid šumavského venkova.

V Masákově Lhotě upoutají staré roubené domy. V Zadní Lhotě kdysi stávaly sklárny, které zpracovávaly křemen z okolních lomů – připomínka dávné sklářské tradice celého kraje.

Výrazným bodem trasy je Churáňov, původně horská vesnice dře-

vařů a sklářů, dnes známé rekreační středisko. Kromě sjezdovek a běžeckých tratí zde stojí jedna z nejstarších šumavských usedlostí – stavení U Churáňů z roku 1746 – a také významná meteorologická stanice, kde se sledují klimatická data celorepublikového významu.

Další zastávkou je památková zóna Chalupy, kde se dochoval soubor poloroubených usedlostí z přelomu 18. a 19. století, většinou pečlivě udržovaných.

V Bošicích zaujme stavení zvané Kudrnojc malování, jehož bohatě zdobené průčelí je ukázkou lidové tvořivosti místních řemeslníků.

V Rohanově se zachovaly roubené domy se špýchary a pod vsí láká ke koupání oblíbené koupaliště.

Benešova Hora pak připomene jihočeské lidové baroko – usedlosti s polokruhovými branami, památná lípa stará přes tři století a kaple Navštívení Panny Marie z konce 19. století dotvářejí typický ráz obce.

V Úbislavi stojí u mostu přes Horský potok tzv. Kohoutí kříž starobavorského původu. Za obcí roste památný buk a pod vsí lze využít kemp s koupalištěm i vyhlášené Divoký bistro – ideální místo k odpočinku před závěrečnou částí trasy.

Cílem putování jsou Stachy, obec se zvláštním duchem a bohatou historií. Vznikla kolem sklárny v 16. sto-

letí a její obyvatelé byli známí jako světáci – v létě odcházeli za prací do světa, v zimě se vraceli k řemeslům. Dnes zde najdete řadu kuriozit: Dnes zde najdete řadu kuriozit: hříby koloděje na náměstí, hrob šumavského siláka Rankla Seppa či historickou budovu fary, kde sídlí obecní úřad.

Za návštěvu stojí také kostely, zářný pramen s kapličkou a Pošumavské hasičské muzeum s bohatou expozicí.

Tato trasa je ideální pro zdatnější cykloturisty, kteří chtějí Šumavu poznat jinak než jen z hlavních tahů a turistických center.

Další trasy a inspiraci k putování najdete na www.sumavsko.cz

Pro Šumavsko

Stašské meteorologické okénko

Již pár let se věnuji sledování počasí v naší obci. Od roku 2022 provozuji na stašském sídlišti za hřbitovem meteostanici, která znamená teplotu, srážky, směr a rychlost větru, uv index, rosný bod či atmosférický tlak. Data ze stanice jsou pravidelně od roku 2023 nahrávána na server wunderground.com,

kde jsou po zadání „slova“ istach6 do vyhledávacího pole volně dostupná (jen je potřeba přepnout si v ozubeném kolečku ze °f na °C). Nezávisle na meteostanici měřím od ledna roku 2025 i výšku sněhové pokrývky pomocí sněhoměrné latě.

V tomto a v následujících číslech Staška bych se s vámi chtěl podělit

o zajímavosti, přehledy a rekordy ze sledování počasí v našem údolíčku. V jednotlivých číslech Staška budu přinášet informace o počasí za uplynulé období v přehledných tabulkách a sumářích.

V aktuálním čísle se podíváme zpětně na roky 2023 až 2025.

SUMARIZACE ROKU 2023		průměrná roční teplota 8,63 °C	
počet tropických dnů (tmax ≥ 30 °C)	6	suma srážek/rok	863,8 mm
počet letních dnů (tmax ≥ 25 °C)	44	první letní den	18. 6. (25,2 °C)
počet mrazových dnů (tmin ≤ 0 °C)	100	první tropický den	9. 7. (30,2 °C)
počet ledových dnů (tmax ≤ 0 °C)	25	poslední mrazový den	9. 5. (-0,6 °C)
počet arktických dnů (tmax ≤ -10 °C)	0	první mrazový den následující zimy	16. 10. (-2,6 °C)
nejvyšší úhrn srážek/den	101,09 mm (14. 8.)	maximální náraz větru	66,9 km/h (22. 12.)

Zajímavosti roku 2023:

1. velmi vysoké teploty na začátku ledna (i přes +15 °C)
2. velmi silná bouřka 14. srpna, která způsobila bleskové povodně hl. ve vedlejší Zdikově (Stachy – 101 mm, Nový Dvůr – až 140 mm + krupobití (Ø krup 2–3 cm), zničení velké části úrody

3. velmi suché (jen 2,28 mm) a teplé (i kolem 27 °C) září
4. vysoké teploty v říjnu (ještě 20. 10. bylo 21,6 °C)
5. teplé Vánoce (tmax = +8,2 °C)
6. žádný měsíc neměl zápornou Ø teplotu
7. výrazné sněžení na počátku prosince (45 cm za 24 hod.)

SUMARIZACE ROKU 2024		průměrná roční teplota 8,93 °C	
počet tropických dnů (tmax ≥ 30 °C)	2	suma srážek/rok	1 332,13 mm
počet letních dnů (tmax ≥ 25 °C)	43	první letní den	7. 4. (26,2 °C)
počet mrazových dnů (tmin ≤ 0 °C)	101	první tropický den	14. 8. (30,4 °C)
počet ledových dnů (tmax ≤ 0 °C)	14	poslední mrazový den	26. 4. (-1,1 °C)
počet arktických dnů (tmax ≤ -10 °C)	0	první mrazový den následující zimy	12. 10.
nejvyšší úhrn srážek/den	114,55 mm (18. 8.)	maximální náraz větru	54,2 km/h (1. 4.)

Zajímavosti roku 2024:

1. v lednu poměrně nízká minima (až -16,7 °C)
2. v únoru ani jeden ledový den, únor velmi teplý (i +15 °C)
3. velmi teplý začátek dubna (i přes 26 °C) a následně prudký pokles teplot i se sněžením (tmin i -4,6 °C), pomrzly květy

4. v srpnu silné bouře, jež způsobily povodně a poničení majetku v obci Stachy (18. 8. 114 mm za 90 min)
5. v září vydatné pětidenní deště, povodně (231,14 mm za 5 dní)
6. teplý konec října (28. 10. bylo 19,8 °C) a chladné Vánoce (5–7 cm sněhu, tmax = +0,6 °C)

SUMARIZACE ROKU 2025		průměrná roční teplota 7,88 °C	
počet tropických dnů (tmax ≥ 30 °C)	5	suma srážek/rok	626,33 mm
počet letních dnů (tmax ≥ 25 °C)	59	první letní den	31. 5. (25,9 °C)
počet mrazových dnů (tmin ≤ 0 °C)	127	první tropický den	2. 7. (30,1 °C)
počet ledových dnů (tmax ≤ 0 °C)	27	poslední mrazový den	13. 5. (-0,5 °C)
počet arktických dnů (tmax ≤ -10 °C)	0	první mrazový den následující zimy	1. 10. (-0,8 °C)
nejvyšší úhrn srážek/den	47,5 mm (3. 7.)	maximální náraz větru	47,2 km/h (4. 10.)

Zajímavosti roku 2025:

1. 23. 1. výrazné oteplení během 15 min. z +1,5 °C na +8,5 °C
2. arktická tmin v polovině února. tmin až -14 °C, Zdikovec -17 °C
3. četné ranní mrazy v květnu, tmin až -2,2 °C, 24. 5. tmin +0,1 °C

4. první bouřka 3. 5. po 23. hodině
5. teplá polovina září. tmax až 29,6 °C
6. chladná druhá polovina prosince, 23. 12. ochlazení a počátek sněžení, sníh přetrvával až do konce roku
7. chladné Vánoce, tmax -0,5 °C na štědrý den a sněžení

Plány na začátek roku 2026 v Domově pro seniory Stachy-Kůsov

Domov pro seniory Stachy-Kůsov vstoupil do nového roku v příjemné a klidné atmosféře. Po dlouhých zimních večerech jsme se všichni těšili na příchod jara.

Leden byl zaměřen především na udržení dobré nálady během zimních dnů. Probíhaly pravidelné tréninky paměti, společné čtení s Janou Brabcovou i hudební odpoledne. Náš program obohatil spolek Horní Králováci o přednášku, která byla věnována historii našeho Domova, kde jsme si připomněli jeho vznik, proměny a vše co bylo s jeho chodem spojené. Pan Špecián nám svou přednáškou o Strakonících přiblížil zajímavosti z historie i současnosti tohoto regionu. Součástí ledna byla také muzikoterapie s paní Dášou, která přinesla klientům chvíle zklidnění, radosti i aktivního zapojení. Společný zpěv a rytmizace navodily příjemnou atmosféru. Také se konala narozeninová oslava klientů za doprovodu Míry Jačka a Honzy Krejso.

Únor přinesl více veselí a barev. V Domově se konala masopustní veselice, při které nechyběla hudba ani jednoduché masky. Této akci předcházela společná příprava ma-

sopustních koblih, do které se klienti s chutí zapojili. Sladká vůně smažených koblih se linula celým Domovem. Celé odpoledne se neslo v odlehčeném a radostném duchu. Smích a společné zážitky opět potvrdily, jak důležité je udržovat komunitní život i v zimním období. Poté nás také navštívila skupina Flanel. A nesměla chybět pravidelná dávka lidových a country písní s Vavřincem.

S příchodem jara s radostí pokračujeme v tradici našich setkání. V rámci mezigenerační spolupráce si pro nás žáci ZŠ a SŠ Nerudovka Vimperk připravili hudební pásmo k oslavě MDŽ, během kterého každá žena v Domově dostala petrklič pro radost. Se žáky ZŠ Zdíkov společně vytvoříme jarní věnce na výzdobu Domova. Plánujeme první posezení na zahradě, procházky po okolí a pravidelné cvičení na čerstvém vzduchu. Klienti narození v lednu a únoru oslaví své narozeniny v březnu za doprovodu Míry a Honzy,

kterí nám zahrají i na Josefovské zábavě. V tomto měsíci se naše klientky vydají také na „babičkovské čtení“ do MŠ Zdíkov, aby dětem zpříjemnily usínání po obědě. Kulturní program doplní pan Špecián s přednáškou o Janu Husovi. Zpestřením byla také návštěva pana Havlíka, který u nás vystoupil se zajímavou přednáškou o Krušlovském včelíně. Na své si přijdou i milovníci přírody a historie, které potěší pan Voldřich s přednáškou o naší krásné Šumavě.

Čeká nás i bohaté velikonoční tvoření, zdobení kraslic a pečení tradičních dobrot. Svátky nám navíc zpestří vystoupení skupiny Flanel a další návštěvy – ZŠ a SŠ Nerudovka Vimperk s velikonočním pásmem a žáci ze ZŠ Zdíkov, se kterými budeme společně sít semínka. Každé takové setkání je pro nás velice přínosné.

Domov pro seniory Stachy-Kůsov i nadále zůstává místem aktivního a důstojného prožívání každého dne.

Kolektiv DPS Kůsov

Pečovatelská služba pomáhá lidem zůstat ve svém domově

Možnost zůstat co nejdéle doma je pro většinu seniorů a lidí se zdravotním omezením zásadní. Pečovatelská služba Charity Prachatice–Vimperk proto poskytuje podporu těm, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, nemoci či zdravotního postižení.

Služba pomáhá klientům zvládat běžné denní činnosti, například osobní hygienu, oblékání, pohyb po domácnosti nebo podávání jídla. Pečovatelky zároveň pomáhají s úklidem, nákupy, praním prádla či s dalšími úkony spojenými s chodem domácnosti. Součástí podpory je také doprovod k lékaři, na úřady nebo pomoc při vyřizování běžných záležitostí.

Co se týká pomoci se zajištěním stravy, nejde o běžnou rozvázkovou

službu pro veřejnost, ale o podporu poskytovanou lidem, kteří jsou na pomoc druhé osoby skutečně odkázáni.

Pečovatelská služba Charity Prachatice–Vimperk působí na území ORP Vimperk a ORP Prachatice, tedy ve městech i menších obcích regionu. Jejím cílem je umožnit lidem zůstat ve známém prostředí, zachovat si důstojnost a udržet kontakt s okolím.

V případě, že potřebujete zajistit pečovatelskou službu, volejte na tel. **733 529 822** nebo **731 402 992**.

Realizace pečovatelské služby je možná díky finanční podpoře ministerstva práce a sociálních věcí a Jihočeského kraje. V nemalé míře přispívá na provoz i obec Stachy, této podpory si velice vážíme a děkujeme za ni.

Petr Malík,
Charita Prachatice–Vimperk

Tříkrálová sbírka 2026

Charita Prachatice–Vimperk upřímně děkuje všem, kteří se zapojili do letošní Tříkrálové sbírky, zvláště pak těm, kteří přispěli do kasiček tříkrálových koledníků. Každá koruna, kterou jste věnovali, pomáhá lidem, kteří to právě teď nejvíce potřebují. Právě díky vám mohou znovu cítit bezpečí, důstojnost a naději.

Část výtěžku Tříkrálové sbírky 2026 podpoří Charitní domov sv. Dominika Savia pro matky s dětmi. Sem přicházejí ženy, které se ocitly bez střechy nad hlavou, často po náhlém rozpadu vztahu nebo v těžké životní situaci. Vaše dary pomohou obnovit

vybavení azylového domu a zajistit provoz zařízení, kde mohou maminky s dětmi znovu najít klid, jistotu a sílu začít nový život.

Další prostředky směřují do Domu klidného stáří v Pravětíně. V únoru byly z výtěžku sbírky pořízeny nové matrace, které klientům přinesou tolik potřebné pohodlí. Díky štedrým darům můžeme takto zvyšovat kvalitu poskytovaných služeb našim seniorům, kteří si zaslouží naši kvalitní péči, úctu a důstojné prostředí.

Pomoc míří také do Azylového domu sv. Petra pro muže. Toto zařízení je pro mnohé posledním bez-

pečným bodem, odkud se mohou odrazit zpět do běžného života. Vaše příspěvky pomohou zajistit provoz místa, kde lidé bez přístřeší dostávají šanci začít znovu.

Tříkrálová sbírka má na Prachaticku a Vimpersku dlouhou tradici. Každý rok ukazuje, že solidarita není jen slovo, ale je to skutečná síla, která dokáže měnit životy.

Děkujeme všem dárcům, koledníkům i dobrovolníkům. Díky jejich štedrosti můžeme pomáhat tam, kde je to nejvíce potřeba.

Petr Malík
Charita Prachatice–Vimperk

Základní škola Stachy

POŽADUJEME

- spolehlivost, zodpovědnost a pečlivost
- respektující a vstřícný přístup k dětem

přijme

NABÍZÍME

- přátelské pracovní prostředí
- stabilní zaměstnání
- možnost stravování

UKLÍZEČKU/UKLÍZEČE DO MŠ

V případě zájmu pošlete strukturovaný životopis na e-mail: janeckova@skolastachy.cz

Dotazy rádi zodpovíme na tel. čísle: 732 208 209

Těšíme se na spolupráci!

Přátelské setkání střelců:

Stachy a Ruderting opět společně na střelnici

V sobotu 21. února 2026 přivítali sportovní střelci z Rudertingu své kolegy z partnerských Stach na přátelském turnaji ve střelbě. Spolu s výpravou dorazil také starosta Stach Petr Lampa. Za obec Ruderting se setkání zúčastnil starosta Rudolf Müller i několik pracovníků obecního úřadu.

Soutěžilo se ve dvou disciplínách: nejprve ve střelbě ze vzduchovky ve stoje a poté ze vzduchové pistole. Oba výsledky se sčítaly, takže o napětí nebyla nouze až do posledních ran. Třetí místo vybojoval Timo Kubitschek, druhé místo si vystřílel starosta Rudolf Müller a vítězství si do Čech odvezl předseda stachovského střeleckého spolku Vítězslav Důra.

Kromě soutěžní střelby měli hosté také možnost seznámit se se střelckými stanovišti sportovních střelců

v Rudertingu. Střelkyně a střelci ze Stach i Rudertingu si mohli sportovně poměřit síly při střelbě z malorážních i velkorážních krátkých zbraní a předvést své dovednosti. Jedním z vrcholů programu byla střelba na sklopné terče pomocí pákové opakovací pušky. Šlo o výzvu, která ukázala, že zasáhnout cíl není zdaleka tak jednoduché, jak to bývá často zobrazováno na „Divokém západě“.

Po takovém výkonu vyhládne, ale i o to se hostitelé postarali: bohatý

bufet s knedlíky, vepřovou pečení, klobásami, žebírky, řízky a mnoha dalšími specialitami naplnil všechna očekávání. Ke kávě a dezertu přivezli čeští hosté masopustní koblihy a postarali se tak o sladkou tečku na závěr dne.

Sportovní střelci z Rudertingu se již nyní těší na další společné setkání ve Stachách a děkují všem zúčastněným za vydařený den.

*Benjamin Hartl,
předseda střeleckého spolku Ruderting*

Biatlon Zadov

Žákovský tým Biatlon Zadov se každoročně účastní celorepublikových závodů a stejně tak tomu je v roce 2026. Jedná se o kombinaci běhu na lyžích a střelby ze vzduchové zbraně na 10 m.

Na počátku ledna byl tým biatlonu Zadov součástí závodního víkendu v Novém Městě na Moravě, kde se závodilo volnou technikou. Zde jsme díky Janě Randákové získali v závodě sprint 2. místo, Eva Dosedělová a Šimon Macek obsadili 5. místo, Karolína Jungová 12. místo.

V únoru se závodilo klasickou technikou v Letohradě a na obou závodech se nejvíce dařilo Janě Randákové, která se vždy probojovala na stupně vítězů – 1. místo v hromadném závodě a 1. místo ve sprintu, Eva Dosedělová obsadila 5. místo

a 10. místo ve sprintu, úspěšní pak byli i ostatní členové klubu Karolína Jungová a Šimon Macek, kterým patřila umístění do 10. místa. Sílu týmu doplňovali i další závodníci, Nella Valdmanová, Elen Šebková, Josefína Šípová, Štěpánka Tušlová, Šarlota Sovová a Anička Linhartová. Úspěšnost celého týmu pak podtrhuje celkové pořadí po prvním závodě, kde Biatlon Zadov obsadil 5. místo v týmech z celkového počtu 40 klubů.

Vrcholem soutěží bylo Mistrovství České republiky ve Vrchlabí 27. 2–1. 3., kde trenéři (V. Šíp a A. Macek) spolu se závodníky zúročili svou systematickou práci a sportovní výkony. Naši závodníci dosáhli neskutecného úspěchu a stali se tak jedním z nejúspěšnějších klubů na Mistrovství ČR.

Bilance je zisk 5 medailí pro Biatlon Zadov!!!

Jana Randáková získala dva tituly Mistr ČR

Eva Dosedělová získala dva tituly Vicemistr ČR

Mistr ČR ve štafetovém závodě – Dosedělová E., Jungová K., Randáková J.

Šimon Macek 4. a 5. místo

Karolína Jungová 5. místo

Šarlota Sovová 7. a 8. místo

Ostatní závodníci měli také krásné výsledky, ale hlavně sbírali zkušenosti a vystupovali jako jeden tým.

Úspěchy týmu jsou podpořeny Jihočeským krajem, NSA, OÚ Stachy a OÚ Zdíkov Děkujeme.

Vladimír Šíp

Sokol Stachy, z.s., fotbalový oddíl

Přehled podzimní sezóny 2025/2026

Už asi 15 let máme společnou mládež spolu s TJ Sokolem Zdíkov a tato spolupráce umožňuje sportovat dětem v okolí Stach a Zdíkov. Proto bych chtěl poděkovat trenérům, rodičům a všem dalším, kteří se na chodu oddílu a zejména mládežnických celků podílejí.

V naší předpřípravce sportuje momentálně okolo 30 nejmenších. Do zápasů ještě nezasahují, ale roz-

víjejí různými hrami své pohybové schopnosti.

Mladší přípravek Zdíkov/Stachy zatím odehrála v okresním přeboru Prachaticka 10 zápasů s bilancí 6 vítězství, 1 remíza a 3 porážky.

Starší přípravek Zdíkov/Stachy zatím odehrála v okresním přeboru Prachaticka 9 zápasů s bilancí 3 vítězství a 7 porážek.

U přípravků se tabulky neuvádějí.

Starší žáci hrají ve sdruženém okresním přeboru Strakonicka a Prachaticka.

Muži v sezóně 2024/2025 nešťastně o jeden gól sestoupili z krajské I.B třídy. V této sezóně po podzimní části okresního přeboru Prachaticka vedou tabulku soutěže o 5 bodů a potvrzují, že patří k nejlepším celkům v soutěži.

Tabulka po podzimní části – starší žáci Zdíkov/Stachy

pořadí	tým	zápasy	skóre	body
1.	Čkyně	12	65:8	32
2.	Sousedovice	12	47:20	28
3.	Dražejov	12	62:15	27
4.	Osek/Sedlice	12	59:19	27
5.	Volary	12	27:13	22
6.	Bělčice	12	67:30	20
7.	Vodňany	12	34:20	20
8.	Bavorov/Prachatic B	12	38:60	14
9.	Stachy/Zdíkov	12	18:40	9
10.	Katovice	12	15:37	8
11.	Čestice	12	18:76	6
12.	Štěkeň/Cehnice	12	17:71	4
13.	Poříčí/Střelské Hoštice	12	15:73	4

Tabulka po podzimní části – muži Sokol Stachy

pořadí	tým	zápasy	skóre	body
1.	Sokol Stachy	12	60:24	31
2.	Vítějovice	12	57:30	26
3.	Dub	2	41:17	25
4.	Čkyně B	12	43:15	23
5.	Borová Lada	12	39:18	23
6.	Lažiště	12	31:32	18
7.	Strunkovice n. Bl. B	12	33:39	14
8.	Vacov B	12	33:47	14
9.	Zbytiny	12	22:36	14
10.	Svatá Maří	12	20:38	11
11.	VI. Březí B	12	27:35	9
12.	Zdíkov B	12	18:44	9
13.	Volary	12	11:60	7

**Sokol Stachy – fotbalový oddíl děkuje
všem příznivcům, kteří přispěli na činnost finančně i jinak,
obecnímu úřadu za veškerou podporu
a fanouškům za přízeň.**

8. liga – jaro 2026 – muži Sokol Stachy

Zápas	Domácí	Hosté	Termín	Den
1A1507	Strunkovice „B“	Sokol Stachy	28. 3. v 15:00 Odjezd: 13:30 Stachy 13:45 Vimperk	sobota
1A1602	Sokol Stachy	TJ Dub	4. 4. v 13:30	sobota
1A1706	TJ Vítějovice	Sokol Stachy	12. 4. v 16:30 Odjezd: 5:00 Stachy 15:15 Vimperk	sobota
1A1803	Sokol Stachy	TJ Tatran Volary	18. 4. v 13:30	sobota
1A1905	TJ Zbytiny	Sokol Stachy	25. 4. v 17:00 Odjezd: 15:15 Stachy 15:30 Vimperk	sobota
1A2004	Sokol Stachy	FC Vl. Březí „B“	2. 5. v 13:30	sobota
1A2104	TJ Borová Lada	Sokol Stachy	9. 5. v 15:00 Odjezd: 13:30 Stachy 13:45 Vimperk	sobota
1A2205	Sokol Stachy	SK Svatá Máří	16. 5. v 13:30	sobota
1A2303	FK Lažiště	Sokol Stachy	23. 5. v 17:00 Odjezd: 15:30 Stachy 15:45 Vimperk	sobota
1A2406	Sokol Stachy	Sokol Zdíkov „B“	30. 5. v 13:30	sobota
1A2502	SK Čkyně „B“	Sokol Stachy	7. 6. v 17:00 Odjezd: 15:45 Stachy 16:00 Vimperk	neděle
1A2607	Sokol Stachy	SK Vacov „B“	13. 6. v 13:30	sobota

O pohár krále Šumavy

Již 11. ročník halového fotbalového turnaje pro starší přípravky „O pohár krále Šumavy“ proběhl v sobotu 7. března ve sportovní hale Kašperské Hory. Tento turnaj tradičně organizuje oddíl TJ Sokol Zdíkov ve sdružení se Sokolem Stachy. Na jeho začátku stály dvě významné fotbalové osobnosti – Milan Svoboda ze Stach a Karel Nový ze Zdíkovy.

Střetlo se 8 týmů, z nichž 2 byly z Bavorska – SG FS Ruderting a Lusenkicker. Každý ze zahraničních

týmů byl nasazen do jedné z čtyřčlenných skupin. Ve skupině A se spolu utkaly týmy Lusenkickers, Zdíkov/Stachy, Čkyně a Husinec. Ve skupině B změřili síly Ruderting, Vacov, Strunkovice a Volenice. A byly to nakonec oba německé týmy, které prošly pavoukem a střetly se ve finále. Vítězem se nakonec stal tým SG FC Ruderting. Druzí Lusenkickers.

Na třetím místě skončil tým SK Čkyně, který porazil Blaník Strunkovice. Další pořadí: 5. Zdíkov/Stachy, 6. SK Vacov, 7. Volenice, 8. Husinec.

Tým pořadatelů děkuje všem hráčům a trenérům za férový průběh turnaje a také rodičům a fanouškům za podporu.

Předávání cen proběhlo za účasti Milana Nitrianského, bývalého fotbalisty Dynama České Budějovice, SK Slavia Praha, italského US Avellino nebo FK Jablonec.

Dále ceny předávali: Silvestr Schwarz, předseda OFS Prachatic a Ondřej Málek, předseda komise trenérské a mládeže při OFS Prachatic.

Zimní turnaj pro mladší žáky v Netolicích

Fotbalisté Sokola Stachy a TJ Sokol Zdíkov v kategorii mladších žáků (tedy 2013 a mladší) absolvovali na přelomu roků 2025 a 2026 halový turnaj v Netolicích. Turnaj zorganizoval Okresní fotbalový svaz Prachatice. Zúčastnilo se ho 9 družstev a turnaj byl rozdělen do 4 termínů: 22. 11. a 30. 11., kdy se hrála utkání, z nichž vzešla finálová skupina a skupina o umístění. A následně termíny 6. 12. a 17. 1. 2026. Naším fotbalistům se dařilo zejména 30. listopadu, kdy jsme vyhráli všechna 4 utkání, a postoupili do finálové skupiny o 1. až 5. místo.

Finálová skupina se rozehrála v prosinci a vše vygradovalo třetí lednovou sobotu, kdy dopoledne změřily síly týmy ze skupiny o umístění a zahrály si o 6.–9. místo. Ve finálové skupině nás čekala těžká utkání. Postupně jsme dvakrát změřili síly s týmy TJ Mokré, SK Čkyně „A“, SK Čkyně „B“ (Malenice) a Vlachovo Březí. Nakonec jsme obsadili 5. místo a nutno říci, že po zásluze. Ve finálové skupině se nám nedařilo střelecky, navíc nám díky nemoci vypadnul 6. 12. náš první brankář a nejlepší hráč týmu Marek Šebánek.

Turnaj byl velmi dobře zorganizován a veden. OFS PT připravilo velmi pěkné ceny. Kromě poháru a medailí pro první tři týmy se rozdala i individuální ocenění – nejlepší střelec, nejužitečnější hráč a nejlepší brankář. Navíc byl vyhlášen nejlepší hráč každého týmu, kterým se u nás stal již zmíněný Marek Šebánek.

Střelecká produktivita v první polovině turnaje dostala Fandu Valiče a Patrika Loudu do první desítky střelců. Obsadili 9. a 10. místo se shodně střelenými jedenácti brankami.

Zimního turnaje se zúčastnili: Šebánek Marek, Zelingr Vojta, Hrneček Vojta, Srb Jindřich, Míčka Petr, Voldřich Michael, Louda Patrik, Valič František, Závora Patrik, Rapant Jonáš

Na závěr mi dovolu poděkovat všem hráčům za aktivní účast, všem rodičům, kteří hráče dopravovali a pozorně sledovali utkání našeho týmu a zejména trenérskému kvartetu, (Radim, Radim, Petr a Roman), kteří kluky v průběhu turnaje vedli.

SKI Sokol Stachy na MČR staršího žactva na Horních Mísečkách

Víkend 19.–22. 2. se nesl ve znamení vrcholu sezony žakovských kategorií lyžařů běžců, konkrétně kategorií U13, U14 a U15. Ski Sokol Stachy reprezentovalo 8 sportovců. Někteří bojovali o nejvyšší příčky a ostatní získávali cenné zkušenosti a plnili si své výkonnostní cíle. Všichni se museli poprat nejen s těžkými tratěmi, ale i s extrémními podmínkami, v pátek s velkým mrazem a v neděli s neustávajícím deštěm.

V pátek se startovalo intervalově klasickou technikou, v sobotu se jel norský sprint volnou technikou a v neděli pak štafety a pro U15 závod s hromadným startem klasicky.

Pozici lídra sezony obhájila Jana Randáková, která získala dvě stříbrné a jednu zlatou medaili. Zároveň získala titul mistryně ČR a nadále drží první pozici v žebříčku Českého poháru. Evě Dosedělové medaile dvakrát těsně utekla, když obsadila 2x 4. místo a 10. místo. V republikovém žebříčku si drží krásné 5. místo.

Další výsledky v pořadí – intervalový start, sprint, hromadný start/štafeta: Karolína Jungová 2x 19. místo; Šimon Macek 14. a 17. místo; Nella Valdmanová 47., 48., 26. místo; Šarlota Sovová 43., 46., 26. místo; Štěpánka Tušlová 59., 47., 26. místo.

Vladimír Šíp, trenér žactva

Bobr

Říká se, že bobr je tichý stavitel, který dokáže proměnit krajinu jako málokteré jiné zvíře. Tento nenápadný vodní hlodavec, jenž se v posledních desetiletích znovu usadil i v českých řekách a potocích, patří mezi nejzajímavější tvory naší přírody, ať už ho vnímáme jako pracovitého stavitele, nebo jako ochránce mokřadů. Jisté je, že do krajiny přináší život.

Bobr evropský byl u nás kdysi téměř vyhuben. Díky ochraně a postupnému návratu do volné přírody dnes opět obývá velkou část České republiky. V našem regionu jsou nejznámější lokality například v Horní Vltavici a také nedaleko Stach, u mostku na cestě směrem na Zdíkovec. Přítomnost bobra bývá často znamením zdravého vodního prostředí, k životu totiž potřebuje čistou vodu, dostatek potravy a klid.

Bobr je převážně noční tvor. Den tráví v bezpečí svého obydlí v podzemní noře nebo v „hradě“, který si staví z větví, bahna a kamení. Jeho nejvýznamnější činností je stavba hrází. Tím zpomaluje tok vody a vytváří tůně a mokřady, které poskytují

útočiště mnoha dalším druhům, a to od obojživelníků až po vodní ptáky.

Bobři „nekácejí stromy“ ke své obživě, ale slouží jim především jako stavební materiál. Jejich potravou jsou mladé větvičky, kůra, listy a vodní rostliny. Na zimu si vytvářejí zásoby pod hladinou, aby měli co jíst i v době, kdy je vše zamrzlé. Občas může bobr způsobit i komplikace, například podmáčení břehů nebo škody na dřevinách. Ve většině případů však stačí jednoduchá opatření, například ochranné pletivo na stromy nebo úprava hráze tak, aby voda neohrožovala okolí.

Často se o bobrovi mluví jako o „přírodním inženýrovi“, protože jeho práce má výrazně pozitivní

dopad na krajinu. Připomeňme si například případ z CHKO Brdy, kde bobr pod Dolejším Padrtským rybníkem na říčce Klabavě vytvořil rozsáhlý vodní ekosystém. Tím obci ušetřil miliony korun, které by jinak padly na plánovanou revitalizaci. Svou činností zadržuje vodu v době sucha, vytváří mokřady, pomáhá čistit vodu a zpomaluje odtok při příválových deštích.

Bobr nám připomíná, že příroda má své vlastní způsoby obnovy, regenerace a léčby. Když se naučíme bobra vnímat jako spojence, ne jako překážku, může být jeho práce přínosem nejen pro krajinu, ale i pro nás samotné.

JaBra

Vývoj hranic obce Stachy

Hranice stachovské obce (rychty) se v průběhu dějin měnily. Rychta byla v minulosti součástí Královského Hvozdu, což bylo území, které zaujímal oblast severozápadní části Šumavy při hranicích s Německem (s výjimkou Železnorudska). Tento Hvozď patřil odjakživa českým vévodům, resp. od r. 1156 královské koruně. Již v r. 1345 byla darována část tohoto území „les Kvildy“ a revír Antýgl Janem Lucemburským městu Kašperské Hory. Jednalo se o území pozdější Horské Kvildy. Tím bylo prakticky odděleno území pozdější Stachovské rychty od zbytku Královského hvozdu. Mezi léty 1363–1584 byla výše zmíněná oblast zastavena panství Kašperk. Roku 1584 prodává císař Rudolf II. panství Kašperk městu Kašperské Hory. Spory o toto území mezi královským správcem Hvozdu a městem Kašperské Hory však pokračují ještě počátkem 17. stol.

První známá písemná zmínka o Stachách se nachází v zápisu o objíždce lesů Královského Hvozdu z roku 1565 a je v ní doložena existence Stachovské huti z r. 1560 (nebo 1561). Z tohoto pramene dále vyplývá, že zde existoval Stachův dvůr pravděpodobně již v prvních desetiletích 16. století.

Název Stachovská rychta se prvně objevuje 25. 8. 1614 ve smlouvě o prodeji hradu Opálka včetně úpisu na Královský Hvozď uvedené v zemských deskách, kde je vyjmenováno 8 rychet. V roce 1617 je v novém urbáři (soupis daní) uvedeno ve Stachovské rychtě 9 osadníků.

Území rychty je poprvé zakresleno na mapě královských rychet z r. 1613 a tvořilo je okolí Stach (Říhov, Jirkalov, Bláhov, Michalov, Šebestov a pravděpodobně Tejmlov) a dosahovalo až k tehdy ještě neobydlené oblasti Javorníka. Mapa je uvedena např. v díle Josefa Steinera: Šumava – Královský Hvozď, území svobodných královských rychet I. Tato mapa je z dnešního pohledu velmi nepřesná.

Berní rula z r. 1654 uvádí na území rychty další dvorce, které se rovněž staly základem pozdějších osad: Kúsov, Jáchymov, Chalupy a Krousov. V r. 1708 byly od kněžny Eleonory Mansfeldové zakoupeny za

200 zlatých lesy v oblasti Zadova, kde vzniklo rozptýlené osídlení dnešního předního Zadova. Poté v r. 1734 byly zakoupeny další lesy v dnešní osadě Churáňov a v horní části Zadova. Téhož roku byl od uve- dené kněžny zakoupen „Ritterberg“, později Reckerberg rovněž za 200 zl. V roce 1753 koupila stašská obec od tehdejšího majitele Vavřince Gattermayera zbylou část vrchnostenské půdy v obci, tzv. Losenický les za 2 000 zl. V této části již nevznikla další sídliště. (Tyto údaje zveřejnil v r. 1925 po podrobném studiu kupních smluv na zámku v Horažďovicích bývalý písař obecního úřadu ve Stachách p. František Voldřich.)

K osídlení Javorníka, který byl dlouho součástí stachovské rychty, dochází až počátkem 18. století. (Někde je uváděna první zmínka z r. 1624, není však doložen zdroj.)

Dle Jiřího Stacha bylo území osad Tejmlova a Javorníku již pravděpodobně počátkem 18. století fyzicky odděleno od jádra rychty. Bylo to způsobeno majiteli a obyvateli sousedních osad Úbislavi a Nicova, kteří postupně zabírali území patřící královské koruně. Samostatnou katastrální obcí se Javorník stal po r. 1800 (viz Jiří Stach: Osídlování stašské rychty v 18. století – poznámka 17 – zveřejněno v Jihočeském sborníku historickém, roč. 1972, str. 132–140). Na mapě schwarzenberských panství z r. 1831 (viz např. „Zdíkov sobě“, Cattacan 2018, str. 39) je však ještě Javorník s Tejmlovem přímo součástí stachovské rychty, ale v mapách stabilního katastru z r. 1837 je toto území již odděleno nicovským a úbislavským katastrem. Dle těchto map došlo zřejmě k oddělení zmiňovaného území od Stach a k vytvoření samostatného katastru Javorník až mezi zmíněnými roky.

Stabilní katastr

První přesně zaměřené hranice rychty najdeme až v mapě stabilního katastru z r. 1837. Pod správu rychty spadala tehdy katastrální území Stachy a Javorník (s Tejmlovem). Dle skicy stabilního katastru ležel tehdy vrchol hory Javorník v katastru Lhoty nad Rohanovem. (Majitelem byl Adolf Schwarzenberg z panství Pře-

čin.) Samostatné katastrální území Stachy se od této doby příliš neměnilo (viz mapa Stabilního katastru).

Nejstarší část hranice oddělovala území Zdíkovského panství a Královského Hvozdu a tvořil ji potok Spůlka (Sputka, Stachovský potok, Bláhovský potok) od pramene až k dnešnímu mostu na silnici ke Zdíkovci. Tato hranice existovala již ve 13. století a přesně je popsána v článku Vladimíra Holého: Hranice Zdíkovska v r. 1358. V té době však byly na dnešním Stašsku zřejmě pouze lesy. K jediné větší změně této hranice došlo v r. 1960, kdy na základě plebiscitu došlo k připojení osady Lesní Chalupy, která byla převedena z katastru Masákovy Lhoty do Stach. Jedním z důvodů byl tehdejší zájem obce Stachy o území V Ráji, kde byl v následujících letech vybudován lyžařský sportovní areál – sjezdovky, lyžařské vleky a skokanské můstky.

Zbývajících částí hranice katastru obce platila až od r. 1753.

Od 1. 1. 1923 byla vytvořena samostatná obec Javorník (s Tejmlovem); pod farním úřadem ve Stachách však zůstala i nadále. V r. 1976 je tato obec připojena k Vacovu.

Samostatnou kapitolu tvoří změny hranic v době po Mnichovu a za II. světové války. Tato situace byla podrobně popsána v minulých číslech Stašska Ing. Janem Voldřichem.

Další změny v oblasti působení obecního úřadu

K 1. 1. 1949 dochází ke změnám ve státním uspořádání, ke Stachům připadla obec Nicov (k. ú. Nicov, Řetenice u Stach, Mílov a Studenec u Stach předtím patřící k okresu Sušice).

V roce 1963 je po plebiscitu připojena ke Stachům obec Úbislav.

K 1. 1. 1980 byl připojen k obci Stachy Jaroškov (do té doby 111 let patřil pod Zdíkovec) a Zdíkovec byl sloučen se Zdíkovem.

Od 1. 1. 1993 je Nicov s osadami Řetenice, Studenec a Popelná znovu samostatná obec.

Vyšší správní celky

Od počátku byl Královský Hvozď majetkem české královské komory a spravován byl správcem Hvozdu.

Od r. 1492 však královská komora území pronajímala a později dávala do zástavy.

Královský Hvozď jako správní celek byl zrušen c. k. výnosem roku 1850. Stachy byly přiřazeny pod soudní okres Kašperské Hory a politický okres Sušice.

V době II. světové války patřily Stachy od 1. 7. 1942 pod okres Strakonice až do 1. 8. 1945. Poté se vrátily zpět pod Sušici.

K 1. 1. 1949 dochází k novému správnímu uspořádání, Stachy připadly pod okres Vimperk. Ten však existoval pouze do 30. 6. 1960 a poté

byl sloučen s okresem Prachatice. Od té doby se situace prakticky nezměnila. Po r. 1989 došlo k přenosu některých pravomocí pod město Vimperk.

Miloslav Voldřich

Královský hvozď (Künischer Waldhwozd)

Přehledná mapa bývalých Královských rychet

Historicky byl termín Královský hvozď daleko širší. Jednalo se o právně samostatné pohraniční území při česko-bavorské hranici od osady Svatá Kateřina na západě až po hranice českého státu s Pasovským biskupstvím (poblíž pramene Vltavy) na východě. Původ názvu této oblasti (Královský hvozď, německy Künischer Waldhwozd nebo jen Hwozd) můžeme hledat v neprostupném hraničním pralese, který odděloval České království od Bavorska. Ze strategických důvodů patřil od nepaměti českému králi.

Staré kroniky tvrdí, že zde první osady vznikly již kolem roku 1040 za vlády Břetislava I. Ten údajně nařídil,

aby se v pohraničním pralese, zvaném Královský hvozď, usazovali osadníci, jejichž povinností bylo „po lesích choditi a nepříteli pozorovati, a pokud by do Čech vtrhnouti chtěl, záseky dělati“. Tato fakta však nepotvrzují jiné historické dokumenty ani archeologické nálezy, které datují trvalejší osídlení Šumavy až do 14. stol.

První písemná zmínka o „lese královském“ pochází teprve z doby vlády Přemysla Otakara II. z roku 1273. Právě v tomto roce připojil „král železný a zlatý“ území mezi Nýrskem a Vimperkem trvale k českému státu. Král zde ale nehospodařil. Byl sice vlastníkem celého Hvozdu, ve

finanční tísní jej však zastavoval svým stoupencům z řad šlechty, za což od nich získával nemalé sumy peněz. Postupně se území dostalo do trvalé zástavy a střídaly se o něj různé rody, tzv. zástavní vrchnost.

Po roce 1610 narostly neshody mezi obyvateli Hvozdu a zástavní vrchností do takové míry, že hrozilo vypuknutí povstání. Proto se rozhodl císař Matyáš pro zrušení zástavy. Vrátil správci půjčené peníze (5000 kop míšeňských grošů), které získal od samotných obyvatel Královského hvozdu, a písemně se jim zaručil, že již nebudou nikdy zastaveni a zůstanou na věčné časy pod ochranou panovníka země.

Tento stav však dlouho netrval. Už v roce 1619 se obyvatelé příhraničních lesů připojili k povstání českých stavů proti habsburskému císaři a slíbili věrnost protestantskému králi Fridrichu Falckému. Po porážce odboje na Bílé hoře byli potrestáni tím, že císař jejich území opět zastavil.

Pro usnadnění správy tak rozsáhlého území byla celá oblast rozdělena na 8 samostatných celků, tzv. rychet (německy Gericht). Od západu k východu to byly rychty: Svatá Kateřina (St. Katharina), Hamry (Hammern), Hojsova Stráž (Eisestrass), Javorná (původně česky Zejbiš, německy Seewiesen), Zhůří (Haidl), Kochánov (Kochet), Stodůlky (Stadeln) a Stachy (Stachau). Severní okraj probíhal přibližně po linii Nýrsko – Čachrov – Hartmanice – Rejštejn – Filipova Huť.

V čele každé rychty stál volený rychtář, který byl často vybírán z nejmajetnějších usedlostí.

Všechny obyvatele Hvozdu pak zastupoval při jednání s vrchností tzv. vrchní rychtář. Většina osob zastávajících tento úřad pocházela ze Zejbiše (Javorné), což dokazuje vůdčí postavení této rychty mezi ostatními. Úřad vrchního rychtáře existoval až do zrušení poddanství v roce 1848, kdy pozbyla platnosti všechna královská privilegia, a Královský hvozď jakožto správní území se stal minulostí.

(zdroj: www.sumava.net
– *Královský Hvozď*)

1. Královská svobodná rychta Svatá Kateřina

Název německy: St. Katharina

Obec: neexistuje, spadá pod obec Chudenín

Období vzniku rychty: 1654

Období zániku rychty: po 2. světové válce

Počet obyvatel (rok 1930): 583, hlavně Němci

Počet obyvatel (2021): 19

Kostel: neexistuje, zbořen v roce 1965

Kraj/okres: Plzeňský/Klatovy

Osada byla založena asi v 16. století na zemské obchodní stezce spojující Čechy s Bavorskem na nejnižším místě Královského hvozdu

při samé zemské hranici. Podle farní kroniky byl v roce 1604 položen základ kostela svatě Kateřiny, po němž dostala obec jméno. Podle urbáře z roku 1617 patřilo ke Svaté Kateřině sedmnáct stavení. Od roku 1816 byla ve vsi škola a od roku 1857 fara. Před začátkem druhé světové války měla ves 98 stavení a 583 obyvatel. V obci bývala škola, založená na začátku 19. století, a fara. V roce 1910 zde žilo 390 lidí (3 Češi) v 69 domech. Po válce bylo německé obyvatelstvo vysídleno a obec zpustla. Fara byla zbořena, kostel rozstříleli vojáci. Zbytky hřbitova byly pietně upraveny po roce 1990. V roce 1993 zde byl otevřen silniční hraniční přechod Svatá Kateřina – Neukirchen beim Heiligen Blut.

(zdroj: www.wikipedia.cz
– *Svatá Kateřina*)

Kostel svatě Kateřiny Alexandrijské ve Svaté Kateřině

Dnes jsou na místě kostela jen rozvaliny porostlé břízami, několik starých náhrobků a pamětní tabule. Kostel byl barokní, jednolodní, obdélný (lod' uvnitř 7,2 x 12,5 m), s neodstupněným, trojboce uzavřeným presbytářem hlubokým 7,1 m. V západním průčelí stála věž s cibulovitou bání, vnější zdí bylo hladké, okna byla nahoře zakončena polokruhově. Lod' byla plochostropá, presbytář byl sklenut valeně. Zařízení pocházelo z 2. poloviny 18. století. V kostele stály tři oltáře: sv. Kateřiny z roku 1793 (téhož roku byly do kostela pořízeny varhany), Panny

Marie z roku 1768 a sv. Vendelína z roku 1774.

Kostel byl postaven roku 1604 na místě starší kaple, věž byla přistavěna roku 1740. V roce 1755 byl presbytář rozšířen na celou šířku lodi. Po vyhnání původních obyvatel roku 1946 přestal být kostel využíván a postupně chátral. V roce 1950 byla obec Svatá Kateřina zahrnuta do hraničního pásma a kostel, ve kterém ještě bylo původní vybavení, byl změněn na stáj pro dobytek (byly zde sochy, obrazy a asi 30 krav). V 60. letech 20. století byl kostel již ve značně zchátralém stavu. Odbor výstavby ONV v Klatovech zařídil pro demolici kostela ve Svaté Kateřině a Uhlišti celkem částku 160.000,- Kčs. Kostel byl odstřelen na jaře 1965 a jeho trosky byly rozhruty po hřbitově; Odbor školství a kultury Okresního národního výboru v Klatovech ve svém dopise Místnímu národnímu výboru v Zelené Lhotě ze dne 15. 3. 1965 uvádí, že „prozatím je vyřešen kostel ve Svaté Kateřině, jehož demolice bude dokončena v květnu letošního roku“. Kostel stál na krásném dominantním místě s krásným rozhledem. Pozemek, na němž kostel stál, patří církvi.

(zdroj: www.znicenekostely.cz
– *Kostel svatě Kateřiny Alexandrijské*).

Martin Dekan

O osudech kostelů v dalších svobodných rychtách se dočtete v příštím čísle Staška.

(pozn. redakce)

Rychta Svatá Kateřina

Program plánovaných akcí

Jaro 2026

Březen

- 31 15:00 - 17:00 Velikonoční dílna ZŠ Stachy**
Obecní sál Stachy

Duben

- 10 19:00 Přednáška Miloslava Martana**
Aljaška a Yukon
Obecní sál Stachy

Květen

- 2 15:00 Zahájení výstavy Dřevořezba**
a dřevěná intarzie
Obecní sál Stachy
- 4 15:00 - 17:00 Konvoj vítězství 1945**
Park
- 27 15:00 Mezinárodní den dětí**
Park

Červen

- 5 19:00 Koncert**
Jiří Pavlica & HRADIŠŤAN
Kostel Navštívení Panny Marie

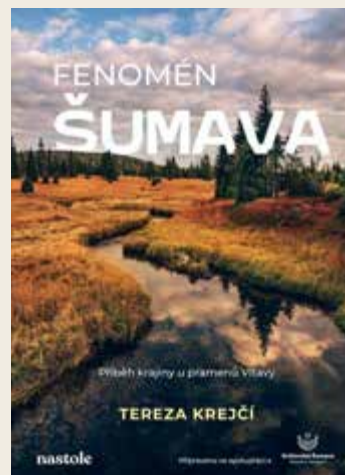
Pro další neplánované akce sledujte
facebookové stránky Obce Stachy nebo
web www.stachy.net.

Novinky v knihovně

Fenomén Šumava: Příběh krajiny u pramenů Vltavy

Tereza Krejčí

Šumava láká výletníky i dobrodruhy svou mystickou atmosférou a pohnutou historií plnou příběhů. Hledáte-li originálního průvodce tímto pohořím tvořícím jihozápadní hranici Čech, právě jste ho našli. Provede vás nejen po více i méně známých místech, ale hlavně na vás dýchne atmosférou šumavských hvozdů a zaniklých vesnic a ukáže vám, že Šumava je rájem, který všichni hledáme. Kniha vznikla ve spolupráci s Geoparkem Královská Šumava, který poskytl bohatý obsahový a fotografický doprovod.

Dvakrát do stejné řeky

Louise Candlish

Dojíždíš do práce přívozem a jsi na to dost hrdý. Už žádné dopravní zácpy ani uvíznutí v metru v tunelech (máš klaustrofobii). Teď máš dechberoucí výhled na Temži, čerstvý vzduch. Na palubě sis našel nové přátele – v čele s mladým hedonistickým sousedem Kitem – a nedávno jsi s touhle partou, „vodními krysy“, byl na vánočním pivu.

Ale první den po Vánocích Kit na ranní lodi není. Panorama na řece se nezměnilo, ale něco je špatně. Když vystoupíš z lodi, čeká na tebe policie. Kitova žena Melia nahlásila jeho zmizení a nějaký další cestující byl svědkem toho, jak jste se na poslední lodi cestou z hospody domů pohádali. Policie tvrdí, že jsi měl motiv se do něj pustit. A zabít ho.

Protestuješ. Jste s Kitem přátelé – ať se zeptají Melie, ta se za tebe zaručí. A kdo přesně je ten druhý cestující, který na tebe ukazuje prstem? Co ví o tvém soukromém životě? Ne, ať už se té noci stala jakákoli nehoda, jsi nevinný, naprosto nevinný. Nebo ne?

Hanebná zrada

Louise Candlish

Beatrice Hyde-Claireová úspěšně vyřešila dvě vraždy, které se jí z nějakého důvodu připletly do cesty, a nyní se poohlíží po další. Plachá stará panna se hloupým řízením osudu zamilovala do naprosto nedosažitelného vévody z Kesgravu a zoufalé hledá něco, co by jí pomohlo přijít na jiné myšlenky. Má ale štěstí, protože se na prahu jejího domu objeví starý známý z letního pobytu v Lake Districtu, a přesně to „něco“ jí nabízí: milenec matky jeho snoubenky totiž právě toho rána velice bolestivým způsobem zemřel a očividně byl otráven.

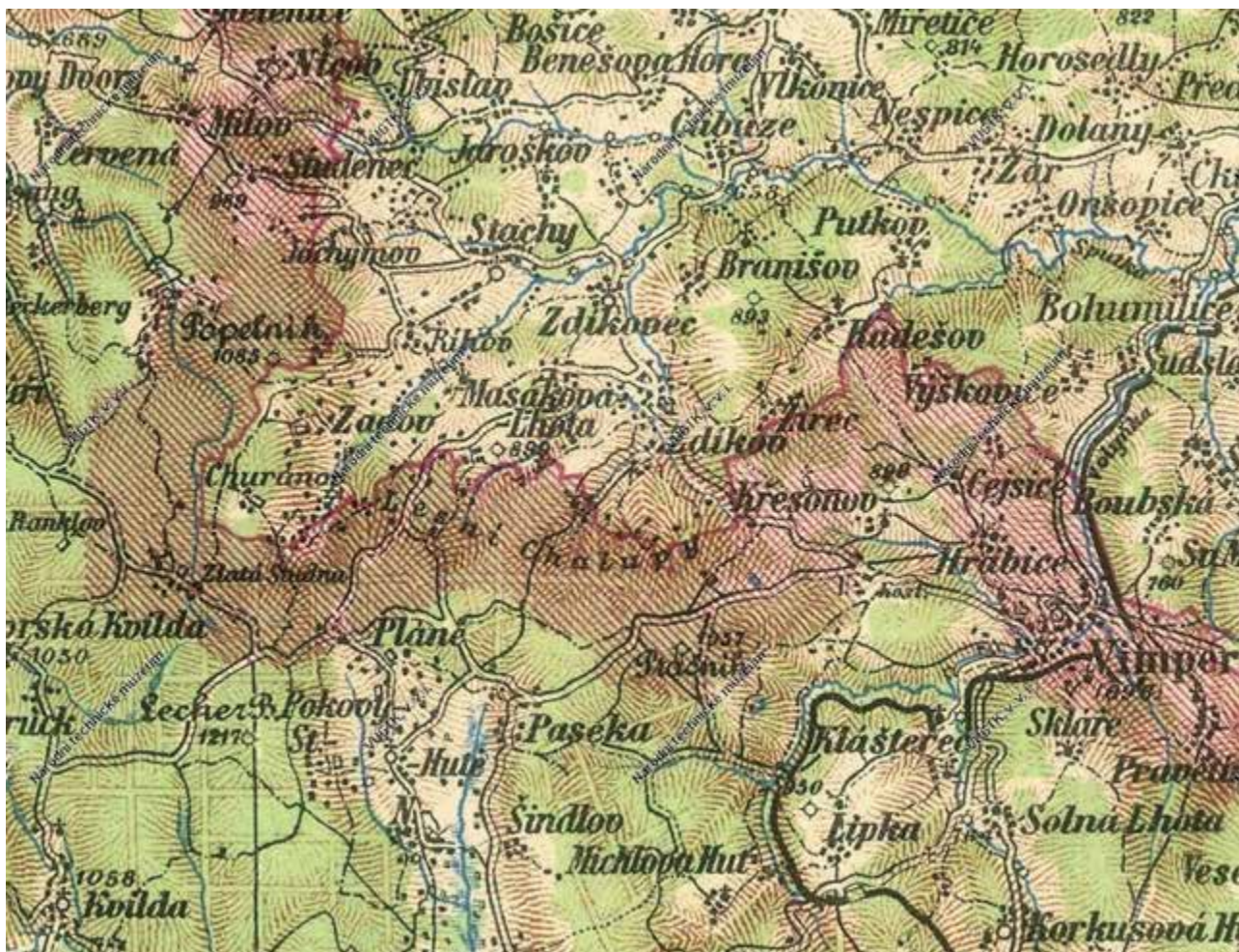
Je to sice naprosto nezvyklé, ale mladík o vyšetření případu požádá Beu, protože do celé věci nechce zatahovat policii. Beatrice se tedy ihned pustí do hledání vraha pana Wilsona, ale takřka okamžitě se ocitá ve společnosti vévody z Kesgravu, který je jako obvykle odhodlaný jí pomoci.

Je to zkrátka nespravedlivé, protože hlavním důvodem, proč se do té záležitosti pustila, bylo držet si pohledného vévodu od těla. Nyní tedy musí čelit dvojité výzvě – odhalit vraha, aniž by přitom odhalila vlastní srdce.

Američané na Stašsku v r. 1945

V rámci 11. ročníku literárního festivalu Šumava Litera na téma „Američané na Šumavě a Bavorském lese“ (věnované 80. výročí osvobození od nacistů), byla přednesena i má přednáška „Američané na Stašsku a Zdíkovsku“. Přinášíme zde výtah z přednášky s vyprávěním o průběhu osvobozování Stašska v r. 1945. Pro pochopení popisované doby je vhodné připomenout si historické skutečnosti.

Protektorátní mapa Stašska a Zdíkovska

Štašsko jako součást Protektorátu Čechy a Morava se nacházelo se na česko-německé národnostní, současně i protektorátní hranici s Německem. Jihozápadně situované sousední obce a jejich osady osídlené většinou německy mluvícím obyvatelstvem se od října 1938 staly součástí Německé říše. Proto tato oblast pro osvoboditelské americké vojenské jednotky představovala nepřátelské území. Výřez z dobové protektorátní mapy ukazuje skutečnost, jak Štašsko se svými osadami představovalo klín do tehdy německého území a byly na samé protektorátní hranici.

Stachy sousedily s tehdejší již

německou obcí Nicov (německy Nitzau). Hranice s celníci byla hned za poslední štašskou osadou, za Šebestovem. Hraniční závora stála těsně před stavením č.p. 236, zvaným „U Andresů“. K usedlosti patřila i historická budova č. p. 105. Sousední statek, patřící historicky rodině Holečků (č.p. 106 a 183), již byl v protektorátu, tedy český. Protektorátní hranice vedla dvorem mezi oběma usedlostmi.

Již od dubna 1945 bylo i na Šumavě patrné, že se blíží konec války. Vzdušný prostor ovládlo spojenecké letectvo, nad Stachami přelétaly svazy spojeneckých bombardovacích letadel, která startovala v Anglii,

bombardovala německá města a přistávala v severní Itálii.

Německé vojenské transporty na silnicích napadali tzv. hloubkaři. Byla to spojenecká letadla operující nízko nad zemí. V písemných vzpomínkách Vladimíra Nováka, již nežijícího bývalého ředitele Základní školy ve Staších, je zmíněn útok hloubkaře na nákladní auto jedoucí ze Zdikova ke Zdíkovci. Na svůj zážitek z dětských let spojený s jedním útokem hloubkaře zavzpomínala i paní Anna Žížková, pocházející z Krousova. Při její cestě z úbislavské školy do Krousova byla svědkem útoku hloubkaře na nákladní automobil u Šebestova. Řidič, když spatřil letadlo, ihned

Hraniční závora v Šebestově U Andresů

zastavil, vyskočil z auta a ulehl pod vůz. Po náletu letadla a palbě, která vozidlo poškodilo jen málo, řidič vylezl zpod auta, zkontroloval ho a pokračoval v cestě.

Počátkem května 1945 se od západu ozývalo vzdálené dunění bojové činnosti spojené s postupem americké armády k protektorátním hranicím, které každým dnem sílilo. Obyvatelé Stašska nedočkavě očekávali příchod americké armády.

V sobotu 5. května 1945 po poledním vysílání Československého rozhlasu se rozšířila burčující zpráva o tom, že v Praze vypuklo povstání. Rozhlas vyzýval občany, aby přišli rozhlasu na pomoc. Tuto výzvu vyslyšeli někteří stachovští občané a vydali se do Prahy. Dva ze stašských obyvatel na pražských barikádách nechali své životy. Byli to pan Kortus, rodák z Kúsova, a František Kús, pocházející ze Staré Huti nad Kúsovem.

Informace Československého rozhlasu o vypuknutí povstání v Praze

dala podnět i Šumavákům k tomu, aby odzbrojovali německé vojáky, kteří organizovaně v jednotkách i neorganizovaně jednotlivě prchali na německé území, ve snaze nechat se zajmout Američany. Několik odvažných stašských mužů, v čele s tehdejším vládním komisařem Němcem Karlem Zettlem, odzbrojilo německou vojenskou jednotku umístěnou ve stašské škole. Odzbrojení vojáci školu opustili a vydali se směrem ke Kašperským Horám vstříc americké armádě. Někteří Stacháci se ozbrojili ukořistěnými zbraněmi, zejména samopaly, ručními granáty a pistolemi, a postavili hlídky na rozcestí silnic. Část z nich se vydala do Říhova odzbrojit německé vojáky ubytované v chatě pana Švarce. Ti z obav z útoku vystrčili z oken hlavně zbraní. Po vysvětlení situace vojáci zbraně stáhli, odevzdali je a pěšky se vydali přes Krousov ke Kašperským Horám.

Pocity strachu zažili obyvatelé Úbislavi. V sobotu vpoledne 5. kvě-

na Němci prchající do amerického zajetí vytahovali úbislavské muže z domů a hnali je před sebou jako rukojmí při své cestě do Německa k tehdejší říšské hranici v Šebestově. Když německí vojáci již byli na německém území, úbislavské vesničany pustili domů.

V neděli 6. května se již najisto očekával příchod americké armády. Když se ve Staších dopoledne nic nedělo, někteří nedočkaví Stacháci se vydali odpoledne Američanům naproti do Šebestova k protektorátní hranici. Důvodem zdržení amerických vojáků byly zátarasy přes silnici, postavené před vsí Řetenice jejími německými obyvateli.

Protože americká průzkumná hlídka nevěděla, co je za zátarasy čeká, vrátila se do Kašperských Hor pro posily. Američané s posilami se později vydali směrem ke Stachům postupovou trasou vedenou oklikou tak, aby Řetenice obešli. Zvolili dřívější historickou cestu Amáliným údolím, dále přes Plánský mlýn do Nicova a Šebestova, odtud do Stach.

Američané do Stachů konečně dorazili po čtvrté hodině odpolední. Kolona amerických tanků s doprovodnými vozidly projížděla silnicí kolem tehdejší restaurace U Lva (nyní Štampach) na stašské náměstí. Svými tanky i obsadily všechny výpadevé cesty ze Stachů.

Američtí vojáci byli srdečně a nadšeně vítáni. Problémem se ukázalo dorozumívání, byly pokusy domluvit se německy. Někteří z amerických vojáků byli potomci českých emigrantů a mluvili různou úrovní češtiny. Role tlumočnice se zhostila paní Kortusová ze Stachů, která angličtinu ovládala.

Příjezd amerických tanků na stašské náměstí

Stachy 9. 5. 1945 – americké tanky na náměstí

Američané se ve Staších dobře zabydleli, měli svou vlastní kuchyň umístěnou v parku, později se stravovali v hotelu U Lva. Američané byli dobře zásobováni, chyběla jim však čerstvá vejčička, která vyměňovali za čokoládu, cigarety a konzervy. Vojáči byli velmi slušní a pozorní. Američané měli ve Staších k dispozici i menší kurýrní letadlo, které přistávalo na lukách za hřbitovem, pod Jirkalovem, vždy proti kopci. Startovalo naopak z kopce. Dle dalších pamětníků letiště pro přistávání letadel mělo být i na louce vlevo od silnice do kopce směrem k Chalupám (tehdy s názvem Německé Chalupy).

Dne 9. května 1945 se ve Staších uskutečnila slavnost osvobození, která se těšila velkému zájmu občanů ze Stachů i širokého okolí. V rámci slavnosti byla na náměstí přehlídka amerických tanků.

Další slavnost proběhla 14. května za přítomnosti mnoha občanů, amerických vojáků a členů tělovýchovné jednoty Sokol. Při ní byly v hodonínském lese slavnostně ze země vyňaty pamětní kamenné desky prezidentů

T. G. Masaryka a E. Beneše, průvodem přeneseny zpět do Stach a umístěny na památník obětem 1. světové války u kostela. Desky na začátku války tajně sňal a v hodonínském lese zakopal pan Jindřich Pěněk.

Američané, osvobození od každodenní bojové činnosti, se rádi bavili a Šumaváci se k nim rádi přidávali. Byla pořádána sportovní utkání, Sokolové s americkými vojáky sehráli několik utkání ve volejbalu. Probíhaly i taneční zábavy, a to jak ve Staších, tak i v nedalekém Javorníku, kde byli Američané ubytováni v tehdejší Švehlově chatě. Američané byli ubytováni i v Zadově v tehdejší Měrkově chatě (nyní Dobrá chata). Taneční zábavy se konaly i v odlehlém Churáňově v tehdejší hostinci „U Krystalů“. Další velkou a krásnou akcí byla ukázka Královácké svatby, kterou uspořádal Sokol Stachy.

Jedním z amerických vojáků, osvobozujících Stachy, byl i Harry Wegner z města Peoria ve státě Illinois. Ten se do Stachů nakrátko vrátil jako host slavnosti 56. výročí osvobození Sta-

chů 4. 5. 2001. Harry Wegner při svém pobytu ve Staších v r. 1945 často navštěvoval rodinu stašského školníka Václava Turnera a oblíbil si jejich 7letou dcerku Jiřinku. Tak vzniklo přátelství a nastaly oboustranné kontakty rodiny Turnerovy s Harrym na dálku. Harry po svém návratu do vlasti v roce 1945 malé Jiřince poslal jako dárek pěknou keramickou panenku. Po převratu v únoru 1948 však toto přátelství vlivem politického ovzduší postupně ustalo.

Mezi tím se rodina Turnerova přemístila ze Stachů do Bavorova. Jiřina po základní škole vystudovala v Českých Budějovicích hudební obor a celoživotně se věnovala výuce hudby. V roce 1960 se provdala za Františka Mottla z Bavorova, s nímž měla dvě dcery, Moniku a Renatu, vypravěčky tohoto příběhu.

Po roce 1989 byla Jiřina Mottlová iniciátorkou obnovení kontaktů s Harrym, jejichž výsledkem bylo pozvání Harryho na oslavy 56. výročí osvobození Stach Američany v roce 2001.

Jiřinina rodina byla Harryho hostitelem. Harry tehdy v Čechách pobyl 9 dnů na přelomu dubna a května.

Američané ve Stachách – slavnost 14. 5. 1945

Došlo i k setkání Jiřiny v širším rodinném kruhu, při němž nechyběla ani Harryho panenka z r. 1945. Jiřina Mottlová ani její manžel již bohužel nežijí. Harryho panenka je však stále v opatrování Jiřininých dcer.

Zvláště potěšující bylo, že se obě i se svými manželi zúčastnily přednášky Jana Voldřicha ve Vimperku a zmíněnou panenku přinesly s sebou ji po přednášce ukázat. Harry po svém návratu do Ameriky v roce 2001 o své návštěvě v Čechách a ve Staších, jejichž osvobození se zúčastnil, napsal v místním americkém tisku. V něm mj. popisoval Stachy „jako malé město nedaleko Prahy“ (ukázka amerického pohledu na geografické vzdálenosti).

Zde končí první část vzpomínek na osvoboditele Stachů z r. 1945.

Při přípravě článku jsem čerpal z písemného dokumentu „Stručný sled událostí květnových dnů v obci Stachy před 60 lety“, zpracovaného bývalým ředitelem Základní školy ve Staších panem Vladimírem Novákem, dále ze vzpomínek pamětníků a z informací z amerických vojenských archivů prostřednictvím laického badatele Jiřího Frýberta z Plzně.

Všem spolupracujícím vřele děkuji.

Jan Voldřich

Panenka od Harryho Wegnera

Harry Wegner v roce 1945 (1), v roce 2001 (2), v rodině Jiřiny Mottlové v roce 2001 (3)

Harry Wegner při oslavách osvobození Stach v roce 2001

V dalším čísle Staška si připomeneme příběhy amerických vojáků spojených s příběhy konkrétních obyvatel Stachů a okolí.

Malá rodinná sýrárna

Jáchymovská farma

Specializujeme se na výrobu čerstvých mléčných výrobků a rutní výrobu sýrů ve vlastní sýrárně.

Denně čerstvě ze Šumavy

Jogurt bílý
Jogurty s příchutí
 čokoláda, jahoda, malina, broskev, maruška
 vaječný lízek, stracciatella, karamel, višň, mango

Kefiry / mléko / tvaroh
Jáchymáček tvarohový krém
Čerstvé sýry / přírodní i s kořením
Pařené sýry / přírodní i s kořením
 nitě, špalíky, uzlíky, uzle, pařenice
Grilovací sýry / zrající sýry

Sýry nabízíme v několika kořeněných variantách
 Francie / Itálie / Piri piri / Chili / Pomarančový popí
 Medvědí česnek / Česnek / Barevný česnek
 Bazalka rajče česnek
 Oregáno, rajče, chilli

Najdete nás na adrese:
 Jáchymov 133, 384 73 Stachy
 ☎ 776 691 709 / 776 008 544
 ✉ info@jachymovska-farma.cz

www.jachymovska-farma.cz

DOBRA CHATA

OBĚDOVÉ MENU

179,-

Pondělí - Pátek
11:00-14:00

POLÉVKA + HLAVNÍ CHOD

Restaurace otevřena každý den!

Možno i s sebou!

www.dobrachata.cz Zádov 312, Stachy +420 388 428 204

Ubytovací zařízení obce Stachy

Ubytování v šumavském údolí

Hlavní sezóna	Vedlejší sezóna	Vánoce, Nový rok
1. 7. – 31. 8.	2. 1. – 30. 6. 1. 9. – 24. 12.	25. 12. – 1. 1.
550 Kč osoba / noc	450 Kč osoba / noc	700 Kč osoba / noc

Přistýlka: 300 Kč / noc
 Příplatek při ubytování pouze na 1 noc: 80 Kč / osoba
 Poplatek z pobytu dle OZV 1/2026: 30 Kč / osoba / den

Rezervace a informace:
 ☎ 728 206 477
 ✉ knihovna@stachy.net
 🌐 www.stachy.net

Základní škola Stachy

Oficiální přípravné centrum
 pro prestižní mezinárodní zkoušky z angličtiny.

We prepare for

Cambridge

English Qualifications

2025-2026

**... aby se dětem
 otevřely dveře
 do světa.**

HRADIŠŤAN & Jiří Pavlica

Stachy

5.6.2026 19:00 Kostel Navštívení Panny Marie

www.hradistan.cz

Vstupné: 690 Kč

Předprodej vstupenek:

Obecní knihovna Stachy
nebo tel. 728 206 477
knihovna@stachy.net